

Отримано: 10 лютого 2020 року

Прорецензовано: 17 лютого 2020 року

Прийнято до друку: 20 лютого 2020 року

e-mail: Orlovsky5@ukr.net

DOI: 10.25264/2519-2558-2020-10(78)-85-89

Орловська О. В. Аналіз функціонально-семантичних особливостей постпозитивів фразових дієслів у художньому англомовному тексті. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2020. Вип. 10(78). С. 85–89.

УДК: 811.111-26

Орловська Ольга Володимирівна,
кандидат педагогічних наук, доцент
Хмельницький національний університет

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОСТПОЗИТИВІВ ФРАЗОВИХ ДІЄСЛІВ У ХУДОЖНЬОМУ АНГЛОМОВНОМУ ТЕКСТІ

У статті розглянуто функціонально-семантичні особливості постпозитивів фразових дієслів у художньому англомовному тексті. Об'єктом дослідження стали фразові дієслова, оскільки вони складають значну частину лексики сучасної англійської мови. В утворенні значення фразового дієслова важлива роль належить другому його компоненту – прислівнику чи прийменнику. Постпозитиви надають семантичного підсилення до значення фразового дієслова. Виявлено, що постпозитиви виконують три основні функції. У ході дослідження виділено функціонально-семантичні категорії фразових дієслів. У статті проаналізовано частотність вживання різних категорій фразових дієслів в англійській мові на матеріалі роману В.С. Моєма «Театр».

Ключові слова: фразові дієслова, постпозитиви фразових дієслів, функціонально семантичні категорії, словосполучення.

Olha V. Orlovka,
PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor
Khmelnitskyi National University

ANALYSIS OF FUNCTIONALLY SEMANTIC FEATURES OF POSTPOSITIVES OF PHRASAL VERBS IN THE FICTION ENGLISH-LANGUAGE TEXT

The article deals with the functionally semantic features of postpositives of phrasal verbs in the fiction English-language text. Phrasal verbs have become a research object, as they make up a considerable part of lexicon of modern English. In the formation of the meaning of the phrasal verb, an important role belongs to its second component – the adverb or preposition. One basic verb can form different phrasal verbs in conjunction with different adverbs and prepositions. Therefore, the postpositives of phrasal verbs in the context of their combination with the verb have very important functions. Postpositives give semantic strengthening to the meaning of phrasal verb. It is founded that postpositives perform three main functions. The postpositive function is important for the phrasal verb because the postpositive is used to change the meaning of the verb. Sometimes the postpositive adds another meaning to the verb, so these particles have the function of forming new verbs. The same postpositive, combined with different verbs, sometimes forms phrasal verbs-synonyms. During the research the functionally semantic categories of phrasal verbs are distinguished. The frequency of the use of different categories of phrasal verbs in English is analyzed on material of novel "Theatre" by S. Maugham.

Key words: phrasal verbs, postpositive phrasal verbs, functionally semantic categories, word combinations.

Актуальність нашого дослідження обумовлена, з одного боку, надзвичайною різноманітністю типів, поширеністю та частотністю використання фразових дієслів у англійській мові, а, з іншого боку, відсутністю подібних структур в українській мові та труднощами вивчення і перекладу фразових дієслів, викликаними їх функціонально-семантичними особливостями та широкою типологічною класифікацією.

Постановка проблеми. Фразові дієслова складають значну частину лексики сучасної англійської мови. Незважаючи на існуючі дослідження, семантика фразових дієслів в англійській мові ще не є достатньо вивченою, зокрема немає семантичних класифікацій постпозитивних компонентів. При цьому, недостатньо вивченим залишається питання розрізнення власне фразових та прийменникових дієслів. Роль дієслівного постпозитиву та здатність його до синтаксичної автономності у певних випадках не отримали всебічного висвітлення. **Об'єктом** дослідження слугують фразові дієслова сучасної англійської мови. **Предметом** статті є особливості постпозитивів фразових дієслів. **Мета дослідження** полягає в аналізі функціонально-семантичних особливостей постпозитивів фразових дієслів у художньому англомовному тексті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато лінгвістів минулого і сьогодення намагаються дослідити це багатогранне явище. Упродовж останніх років було проведено чимало досліджень у рамках вивчення фразових дієслів у лексико-граматичній системі англійської мови. Пошук матеріалу показав, що ряд лінгвістів досліджували явище фразових дієслів, а саме: Н. Амосова [1], А. Кунін [3], Д. Болінджер [4], Т. МакАртур [7], Ф. Палмер [8], Дж. Поуві [9] та інші, але ще багато питань цього багатогранного явища так і залишились невисвітленими.

Новизна дослідження полягає у тому, що проаналізовано частотність вживання різних категорій фразових дієслів в англійській мові на матеріалі роману В.С. Моєма «Театр». **Методологічне або загальнонаукове значення** статті полягає у тому, що опрацьований автором матеріал представляє собою певний внесок у розвиток мовознавчої науки.

Виклад основного матеріалу. Фразові дієслова в англійській мові є дуже різноманітними як за своєю зв'язністю або сполучуваністю, так і за додатковими значеннями, які вони мають або які вони набувають у тексті. Фразові дієслова можуть виражати характер дії, перехід з одного стану в інший, спонукання до дії тощо, але у всіх випадках дія незмінно характеризується значенням, яке має саме дієслово.

В утворенні значення фразового дієслова важлива роль належить другому його компоненту – прислівнику чи прийменнику. Одне базове дієслово може утворювати в сполученні з різними прислівниками і прийменниками різні фразові дієслова.

Роль постпозитиву в дієслівних сполученнях зводиться або до посилення і підкреслення значення дієслова, або, під впливом прислівника, до додавання відтінку значення словосполучення, близького до значення прислівника. Таким чином, постпозитиви надають семантичного підсилення до значення дієслова.

Отже, постпозитивам фразових дієслів у рамках їх поєднання з дієсловом належать дуже важливі функції. Відомо, що постпозитиви виконують три основні функції, а саме:

1. Ослаблену обставинну в складених дієсловах: «sit down» – сидіти, «go out» – виходити, «come back» – повертатися.
2. Обставинну: I hope you are not going to come out in such weather. – Я сподіваюся ви не збираєтесь виходити у таку погоду.

3. Обставинно-предикативну в поєднаннях зі зв'язковими дієсловами: to be, stay, get and keep, hold, fall: You had better stay away from me. – Ти б краще тримався від мене подалі.

В. Джовет стверджує, що функція постпозитиву має велике значення для фразового дієслова, тому що постпозитив використовується для зміни значення дієслова, а іноді він додає ще одне значення до дієслова, тому ці частинки мають функцію формування нових дієслів. Значення лексичних дієслів «make» або «take» відрізняються від значень фразових дієслів «take up» і «take off». На його думку, ці частинки мають п'ять функцій:

1. Постпозитив змушує дієслово мати нове значення, яке відрізняється від значення первинного лексичного значення дієслова, так як у дієслові «carry», коли воно поєднується з постпозитивом «on», щоб отримати значення продовжуваності.

2. Деякі частки не змінюють значення лексичного дієслова, тим не менш, вони додають нове значення до лексичних дієслів, коли об'єднуються з ними, щоб сформувати фразові дієслова, як в «speak» та «speak out». Постпозитив тут додає значення «голосно» до первинного дієслова.

3. Деякі постпозитиви додають значення завершеності до значення лексичного дієслова, як в «carry out» та «gather up».

4. Деякі частинки сприяють формуванню словосполучення. Ці частинки виконують роль прислівників. Словосполучення складаються з дієслова та постпозитиву (прислівника). Постпозитив зберігає значення обох елементів, як в «go out».

5. Деякі інші постпозитиви виконують роль прийменників, але вони більш прив'язані до дієслова. Ці прийменники відрізняються від чистих прийменників тим, що доповнення, які слідує за ними, можуть бути опущені і легко зрозумілі з контексту, наприклад: «She left the baby upstairs and went down(stairs)» [5, с. 53].

Один і той же постпозитив, поєднуючись з різними дієсловами, іноді утворює фразові дієслова-синоніми, наприклад: «to write down», «to put down», «to take down», «to set down» – записувати; «to go out», «to come out», «to walk out», «to step out», «to march out», «to pass out», «to stroll out» – вийти, виходити; «to turn on», «to put on», «to switch on», «to click on» – вмикати; «to turn out», «to put out», «to switch out», «to click out» – вимикати; «to take out», «to put out», «to get out», «to bring out» – діставати [2, с. 16].

Одне кореневе дієслово може вживатися з більше ніж одним постпозитивом, утворюючи багато інших фразових дієслів (наприклад, get up, get out, get off, get on). При чому, в поєднанні з різними постпозитивами воно може мати різні, іноді антонімічні значення, наприклад: «to go in» – входити, «to go out» – виходити; «to go up» – підніматися, «to go down» – спускатися; «to let in» – впускати, «to let out» – випускати; «to look up (to)» – поважати, «to look down (to)» – зневажати.

Розглядаючи синтаксично неподільні поєднання дієслова і постпозитиву з точки зору внесених в них значень або виконуваних постпозитивом функцій, взявши за основу класифікацію І Анічкова, ми можемо виділити такі функціонально-семантичні категорії фразових дієслів:

1. Підсилювальні або уточнюючі – сполучення, у яких постпозиція не змінює значення дієслова, а вживається для підсилення, підкреслення або уточнення існуючого значення дієслова.

2. Аспектуальні (видові) – сполучення, до яких постпозитив надає лексично-видового відтінку. Серед аспектуальних фразових дієслів виділяють: починальні (інкоактивні); тривалі (продовжувальні або дюративні); повторювальні (інтерактивні); доконані (перфективні).

Наведемо приклади підсилювальних або уточнюючих фразових дієслів з роману С. Моєма «Театр»:

1. Julia with half an ear listened to the list Margery read out [6, с. 11]... – Джулія краєм вуха слухала список, який зачитувала Марджері...

2. You can have a wash and brush up when we get home [6, с. 13]. – Ви зможете вмитися і причесатися.

3. I've told him to come up as soon as he's ready [6, с. 13]. – Я сказав йому підходити, як тільки він буде готовий.

4....instead of trying to smooth out the wave with brilliantine, he made the most of it [6, с. 17]. –...замість того, щоб намагатися пригладити хвилясті коси брильянтином, він би представив їх у вирашному світлі.

5. The boy gulped down what was left in his cup and Julia rose from the table [6, с. 19]. – Хлопець ковтнув те, що залишилось в його чашці, і Джулія підвелася з-за столу.

6. When someone comes along and wants to write the story of our careers he'll find all the material ready to his hand [6, с. 20]. – Коли хтось з'явиться і захоче написати історію нашої кар'єри, то він виявить, що всі матеріали вже в нього під рукою.

7....and if he was angry would throw the script down and stamp on it while tears of rage ran down his cheeks [6, с. 22]. –...і якщо він був сердитий, то кидав сценарій і топтався по ньому ногами поки сльози гніву текли по його щокам.

8. Feel as if your bones were melting inside you and if an earthquake were going to swallow you up next minute [6, с. 24]... – Відчувай так, ніби твої кістки плавляться всередині, ніби землетрус ось-ось проковтне тебе...

9. Shut up [6, с. 26]. – Замовкни.

10....even with the small salary he was getting managed to save up a little every week [6, с. 41]. –...навіть з маленькою зарплатнею він зміг заощаджувати трошки кожного тижня.

11. The love-letters that women wrote to him he read out to Julia with a chuckle [6, с. 42]... – Любовні листи, які надсилали йому жінки, він зачитував Джулії.

12. Before I knew where I was I'd have some irate father coming along and saying, now you must marry the girl [6, с. 42]. – Не встигну я й оком кліпнути, як до мене заявиться розгніваний батько і заявить, що я повинен одружитися на дівчині.

13. When he wanted a bit of fun he waited till they were within a reasonable distance of London and then he would race up to town

and pick up a girl at the Globe Restaurant [6, с. 43]. – Якщо він хотів трохи повеселитись, то вичікував поки вони опиняться на достатній відстані від Лондона і мчався до міста щоб «підчепити» дівчину в ресторані Глобус («pick up» – ідіоматичне).

14. When her birthday came along he gave her half a dozen pairs of silk stockings [6, с. 44]. – Коли прийшов її день народження, він дав їй пів десятка пар шовкових панчіх.

15. She adored to sit cuddled up to him with his arm round her waist [6, с. 59]... – Вона обожнювала сидіти, притиснувшись до нього, і відчувати, як він обіймає її за талію...

Як показують приклади, недієслівними компонентами підсилювальних фразових дієслів є такі 11 постпозитивів з частотністю вживання у такій послідовності: up → 64 (48%), down → 25 (19%), out → 19 (14%), round → 8 (6%), along → 7 (5%), over → 3 (2%), through → 2 (1,5%), away → 2 (1,5%), off → 1 (1%), on → 1 (1%), around → 1 (1%). При чому, якщо вжити фразове дієслово без постпозитиву, загальне значення фразового дієслова майже не зміниться, тому значення постпозитиву у подібних сполучення, яких у тексті роману налічується 133 (40% від п'яти функціонально-семантичних категорій), зводиться лише до підсилення або уточнення, тим самим не ускладнюючи процес перекладу та розуміння тексту.

Наведемо приклади починальних аспектуальних фразових дієслів з роману:

1. She burst out crying [6, с. 62]. – Вона розплакалась.
2. When the train steamed out Jimmie went to the station bar [6, с. 66]... – Коли поїзд рушив, Джиммі пішов до бару на станції.

3. They were both acting when the war broke out [6, с. 71]. – Вони обоє грали на сцені, коли розпочалась війна.

4...Michael and Julia had often joked about the rich old woman who would fall in love with him and set him up in management [6, с. 84]. –...Майкл і Джулія часто жартували про багату стару жінку, яка б закохалася в Майкла і допомогла йому заснувати театр.

5. It was just before Easter when she started off [6, с. 124]... – Вона виїжджала прямо перед Пасхою...

6. Suddenly she remembered, and it was such a surprise that she blurted out [6, с. 125]. – Раптом вона згадала, і це було так несподівано, що вона випалила.

7...when they turned on the gramophone he was always there to change the records [6, с. 149]. –...коли вони вмикали грамофон, він завжди був на підхваті щоб змінити платівку.

8...as soon as they'd swallowed their breakfast they bolted off in Roger's car [6, с. 154]. –...як тільки вони проковтнули свій сніданок, вони помчались в Роджеровій машині.

9. She turned on her light to look at the time [6, с. 167]. – Вона увімкнула світло, щоб подивитись на годинник.

10. She put on the light by her bedside [6, с. 167]... – Вона увімкнула світло біля ліжка...

11...after the life she's led for so many years suddenly to break out like this [6, с. 194]... –...після життя, яке вона вела так багато років, раптово ось так зірватися...

12. Michael broke in [6, с. 196]. – Майкл втрутився.

13...and a few days later Roger set off for Vienna [6, с. 207]. –...і кількома днями пізніше Роджер вирушив до Венеції.

14. I'll go and turn on the lights [6, с. 231]. – Я піду і ввімкну світло.

15. The train steamed out [6, с. 246]. – Поїзд рушив.

З наведених прикладів слідує, що починальні фразові дієслова вживаються у варіаціях з незначною кількістю недієслівних компонентів, а саме: out → 9 (45%), on → 4 (20%), off → 3 (15%), up → 2 (10%), in → 1 (5%), into → 1 (5%). Це спричинюється функцією починальних фразових дієслів – сигналізувати початок дії. У випадку з починальними фразовими дієсловами вже не йдеться про прийменники руху і напрямку, а про прислівники, які, в основному, виражають часові аспекти дії. В тексті роману ми віднайшли всього 20 починальних фразових дієслів (6% від п'яти функціонально-семантичних категорій).

Наведемо приклади продовжувальних аспектуальних фразових дієслів з роману:

1. When the two men had gone she looked through the photographs again before putting them back [6, с. 20]. – Коли обидва чоловіки пішли, вона переглянула фотографії знову перед тим як покласти їх назад («putting back» – аспектуальне повторувальне).

2...the girls used to hang about the stage door to see him go out [6, с. 23]. –...дівчата вешталась біля службового входу щоб побачити, як він виходить («go out» – буквально).

3. Oh, well, go on then [6, с. 61]. – Ну добре, тоді продовжуй.

4. He walked on and she went in by the stage door [6, с. 61]. – Він пішов далі, а вона зайшла через службовий вхід («went in» – буквально).

5. Stay on with me [6, с. 64]. – Залишайся зі мною.

6...at least be on the same soil as he, but he made her understand that patriotism demanded that she should go on acting [6, с. 71]... – принаймні ходити по тій самій землі, що й він, але він змусив її зрозуміти, що патріотизм вимагав від неї залишитись і продовжити грати в театрі...

7. As time went on he began to act less frequently [6, с. 93]. – З плином часу, він грав все рідше.

8. Michael went on to dine at his club [6, с. 97]. – Майкл поїхав далі обідати в свій клуб.

9. It was an affair that was supposed to have been going on so long that it had acquired respectability [6, с. 111]... – Це була інтрига, що, як вважалось, тривала так довго, що вже встигла здобути повагу...

10. Don't you know what torture it is to go on seeing you [6, с. 115]? – Хіба ти не знаєш, які це приносить муки – продовжувати зустрічатися з тобою?

11. D'you want me to go on seeing you [6, с. 115]? – Ти хочеш, щоб я продовжував з тобою зустрічатися?

12...he must go on loving her till the end [6, с. 117]. –...він повинен продовжувати кохати її до кінця.

13. No one to hear her prattling away would have guessed that she was the greatest actress in England [6, с. 119]. – Жоден з тих, хто чув її веселий щебіт, ніколи б не подумав, що вона була найкращою актрисою в Англії.

14. And now she had a notion that he was gently drawing her along [6, с. 121]... – І тепер вона помітила, що він м'яко тягне її...

15. He handed her a comb and she ran it through [6, с. 121]. – Він дав їй гребінець і вона провела ним по волоссю.

На прикладі фразових дієслів з попередніх речень ми переконались, що продовжувальні фразові дієслова вживаються з невеликою кількістю постпозитивів з частотою вживання такої послідовності: *on* → 35 (53%), *about* → 18 (27%), *through* → 6 (9%), *along* → 4 (6%), *around* → 2 (3%), *away* → 1 (2%). При чому, постпозитиви «*on*» та «*along*» прямо показують, що дія продовжується або триває протягом певного часу; постпозитив «*through*» вносить значення продовжуваності дії з початку до кінця; постпозитив «*away*» вказує на те, що значення дії, вираженої фразовим дієсловом *е*, так би мовити, недбалим; постпозитиви «*around*» та «*about*» вказує на відсутність мети, притаманну дії, яку позначає фразове дієслово. В проаналізованому нами тексті роману існує 66 продовжувальних фразових дієслів (20% від п'яти функціонально-семантичних категорій).

Наведемо приклади повторювальних аспектуальних фразових дієслів з роману:

1. I thought we might take him back with us and give him a spot of lunch [6, с. 11]. – Я подумав, що ми змогли б забрати його з собою і пригостити ланчем.

2. Michael will drive you back after lunch [6, с. 13]. – Майкл відвезе вас після ланчу.

3...he had agreed to have it completely ready for them, at cost price in return for the work they promised him in the theatre, by the time they came back [6, с. 14]. –...він погодився повністю закінчити будинок для них по собівартості в обмін на роботу, яку вони пообіцяли йому в театрі до того часу, коли вони повернуться.

4. I'd have to think it over of course [6, с. 27]. – Мені треба це обдумати, звичайно.

5. They went back full of praise, and two or three London managers sent representatives to report on her [6, с. 40]. – Вони повернулись сповнені похвали, і три-чотири Лондонських імпресаріо відправили своїх представників доповісти про неї.

6. She turned the early photographs over quickly, looking for that which he had taken when first he came to Middlepool [6, с. 40]. – Вона швидко перебирала ранні фотографії, шукаючи ту, на якій він був сфотографований, вперше приїхавши до Мідлпулу («*look for*» – похідне).

7. They talked it over at luncheon [6, с. 45]. – Вони обговорили це за ланчем.

8. Didn't you know that when a woman hits me I always hit back [6, с. 62]? – Хіба ж ти не знала, що у випадку, коли мене вдаряє жінка, я даю здачі?

9. He'll be back at the end of the season and back for good [6, с. 63]. – Він повернеться в кінці сезону, і повернеться назавжди.

10. Michael came over to England on his leaves and Julia was divinely happy [6, с. 71]. – Майкл приїжджав до Англії у свої відпустки і Джулія була божественно щаслива.

11. For some time Michael had been turning over in his mind the possibility that Dolly de Vries might put up the money they needed [6, с. 85]... – Деякий час Майкл обдумував у голові можливість того, що Доллі де Вріз дасть їм потрібні гроші («*put up*» – похідне)...

12...and then we shall get back all we've lost and a packet into the bargain [6, с. 91]. –...і тоді ми повернемо все, що втратили, і, на додачу, зірвемо куш.

13. He came back in a quarter of an hour with a conductor and told her that he had got her a compartment [6, с. 126]... – Він повернувся через п'ятнадцять хвилин з кондуктором і сказав, що знайшов для неї купе...

14. In a few minutes the conductor came back with a bottle of champagne and a couple of glasses [6, с. 126]. – Через кілька хвилин кондуктор повернувся з пляшкою шампанського і парою бокалів.

15. With a little shrug of her shoulders Julia slipped her hand to the door and drew back the bolt [6, с. 127]. – Злегка знизавши плечима, Джулія сковзнула рукою до дверей і зачинила засув.

Віднайшовши у тексті роману всього два повторювальні постпозитиви, «*back*» та «*over*», можемо стверджувати, що саме вони найчастіше вживаються в поєднанні з дієсловами і беруть на себе функцію вираження повторення. Постпозитив «*back*» та «*over*» вживаються в тексті з частотою відповідно 53 (79%) і 14 (21%), в загальній сумі 67 лексичних одиниць (20% від п'яти функціонально-семантичних категорій).

Наведемо приклади dokonаних аспектуальних фразових дієслів з роману:

1. Michael came over and stood in front of her [6, с. 49]. – Майкл підійшов і став навпроти неї.

2. I know that you can act me off the stage [6, с. 50]... – Я знаю, що ти можеш мене переграти на сцені.

3. With a swift gesture she went up to him [6, с. 62]... – З рішучим жестом вона підійшла до нього...

4. Now you know just as well as I do that you can act him off his head [6, с. 64]. – Тепер і ти знаєш так само добре як і я, що ти з легкістю можеш переграти його.

5. Light dawned on him, and he was so surprised that he slowed down [6, с. 86]. – Його осінило, і він був настільки здивований, що збавив швидкість («*dawned on*» – ідіоматичне).

6. He came over to her and kneeling by her side put his arms round her [6, с. 89]. – Він підійшов до неї і, стаючи біля неї на коліна, обійняв її.

7. Well, Miss Phillips, fat coming off nicely [6, с. 97]? – Ну як, міс Філіпс, жир сходить добре?

8. When she arrived at the house and had paid off the taxi she suddenly remembered that she did not know his name [6, с. 119]... – Коли вона прибула до будинку і розплатилася за таксі, то раптом згадала, що не знає його імені...

9. When the taxi drove off she sank into one corner of it and gurgled with laughter [6, с. 122]. – Коли таксі поїхало, вона забилася в один з кутків заднього сидіння і залилась сміхом.

10. She put out the light but she did not feel at all sleepy [6, с. 124]. – Вона вимкнула світло, але зовсім не хотіла спати.

11. Putting out all the lights except the one just behind her head she began to read [6, с. 127]. – Вимкнувши все світло, крім одного одразу за нею, вона почала читати.

12. He snapped out the light [6, с. 128]. – Він клацнув вимикачем і вимкнув світло.

13. But when she had taken off her theatrical make-up and made up again for supper she could not satisfy herself [6, с. 134]. – Але коли вона змила свій театральний макіяж і нафарбувалася знову для вечері, вона не могла досягнути задовільного результату («*made up*» – ідіоматичне).

14. She put blue on her eyelids and took it off again [6, с. 134]... – Вона нафарбувала повіки блакитним і знову змила...

15. Is the court marked out, daddy [6, с. 155]? – Тату, а поле розмічене?

Наведені в реченнях доконані фразові дієслова демонструють, що такі постпозитиви у такій послідовності є найбільш вживаними у тексті роману: off → 20 (44%), out → 10 (22%), up → 9 (20%), over → 5 (12%), down → 1 (2%). Фразові дієслова з такими постпозитивами слугують для додання значення завершеності до дії і становлять 45 лексичних одиниць у тексті (14% від п'яти функціонально-семантичних категорій).

Як бачимо, всередині функціонально-семантичних класів фразових дієслів семантичний центр фразового дієслова зміщується під впливом прислівника в бік його значення. Граматичний центр, безумовно, збігається з першим компонентом словосполучення – дієсловом. Значення, внесені постпозитивом, стосується, в основному, часових аспектів, тому і фразові дієслова, об'єднані в межах цієї функціонально-семантичної категорії, є аспектуальними. Зазначимо, що аспектуальні фразові дієслова, здебільшого, не є багатозначними, такими як буквальні, похідні та ідіоматичні.

Головні висновки. Отже, проаналізувавши твір В. С. Моема, ми дійшли висновку, що в межах п'яти функціонально-семантичних категорій фразових дієслів (підсилювальні, починальні, продовжувальні, повторювальні, доконані) в чисельності переважають підсилювальні фразові дієслова з кількістю 133 лексичні одиниці (40% від функціонально-семантичних категорій і 14% від загальної кількості фразових дієслів у тексті), продовжувальні та повторювальні фразові дієслова займають друге місце за частотністю вживання, а саме 66 та 67 одиниць відповідно (по 20% і по 7%), з кількістю 45 лексичних одиниць (14% і 5%) доконані фразові дієслова займають третю позицію, а на останньому місці за частотою вживання знаходяться починальні фразові дієслова, яких у тексті налічується лише 20 (6% і 2%). До складу всіх фразових дієслів функціонально-семантичних категорій входять постпозитиви, що виконують підсилювальну або аспектуальну функцію, тим самим додаючи певного часового значення до дії, вираженої дієсловом.

Перспективи використання результатів дослідження. Перспективами подальших розвідок у цьому напрямку є дослідження семантичних властивостей фразових дієслів.

Література:

1. Амосова Н. Н. Основы английской фразеологии. Ленинград, 1963. 207 с.
2. Керлин А. А. Составные глаголы в современном английском языке. Москва, 1959. 86 с.
3. Кунин А. В. Английская фразеология. М., 1970. 344 с.
4. Bolinger D. The phrasal verb in English. Cambridge, 1971. 187 p.
5. Jowett W. On phrasal verbs. *English language teaching journal*. 1964. Vol. 5, No. 6. P. 52–57.
6. Maugham W. S. Theatre. Vinnytsya, 2006. 360 p.
7. McArthur T. The Oxford companion to the English language. Oxford, 1992. 1184 p.
8. Palmer F. R. Linguistic study of the English verb. London, 1965. 199 p.
9. Povey J. Phrasal verbs and how to use them : учеб. Пособие. М., 1990. 176 с.